

موجودی لایحه چون نشانی پرداخت میشود.

محقق الدوله - لازم است آقایان طبا هاشمی مؤسسین مجلس در یوقات مینه روی مشارک مرده را ترغیب و تعریض و تهییج و تحریک بهرامی درتشکیل بانک نمایند و بهتر این است که محاربین این امر از اقدامات فاسده بی نتیجه خود دست بکشند سپس در ماده اصلاح بودجه سه آیه عنوان مطلب کرد.

آقا میرزا محسن - سؤال کرد که آیا اقدام در اصلاح بودجه از طرف مجلس بهتر است یا مطالبه اصلاح آن.

سعدالدوله عقیده خود را در این موقع اینطور اظهار داشت که مطالبه و اظهار اصلاح این امر پس از تأسیس و ترتیب بانک مناسب تر است و پیشترتزدینک تراست جمعی این عقیده را تصویب کردند.

مذاکرات مجلس شورای ملی ایران
پنجمه ۱۵ شوال

جواب تلگرافات اطراف ولایات بمضامین ذیل قرائت و نزد صدارت عظمی ارسال گشت در جواب تلگرافات یزد و کرمان از ایالت خوا ته بودند که و کلا را زودتر روانه کنند نظام نامه هم ارسال شده بود.

جواب گمرکات اظهار امتنان و تمجیل در ارسال و کلا بود در جواب کردستان کسانرا که حق اظهاردای در انتصابات ندارند از قبیل اهالی نظام و غیر هم مبین کرده بودند.

اسدالله میرزا - بعضی از ملاکین که صاحب منصب افتخاری هستند چگونه میشود آنها را از حق رای در انتخابات محروم نمود.

جواب کرمانشاهان هم اظهار امتنان و تمجیل در ارسال و کلا بود.

تلگرافی از اعلیای اصفهان به اعلیای طهران مغایره شده بود قرائت شد.

جواب تلگراف متظلمین صبادان انزلی باین مضمون قرائت شد که هراضی کتبی و تلگرافی شما بتوسط صدارت عظمی حضور ما یونی تقدیم شد قرائنامه لیانازوف از قراقرز برای پنجتومان بسته شده دوسال قبل با اقدامات اولیا دولت علیه محض مراعات صبادان هزاری دو تومان علاوه بر پنجتومان شده عملا مخالفت باقرارنامه غیرممکن است.

آقا میرزا سید محمد - مغایر این جواب را صلاح ندانسته اظهار داشت اجبار صیاده با فروختن ماهی بیتی معین و مشخص برخلاف رضای آنها مخالف حق و قانونست و این قرار نامه شامل اجبار آنها نخواهد شد زیرا هر کسی نمیتواند کسی را مجبور بفروش چیزی بکند یا ملک غیر را بفروشد یا امتیاز خرید و فروش ملک غیر را بدهد موافق قانون شریعت معاهده هر کسی میتواند در ملک معین خود بر حسب میل خود تصرفات نماید و اختیار ملک صاحب ملک با خود اوست.

حسن علیخان - چون در امتیاز نامه لیانازوف قرارداد شده که هر یک از طرفین دولت علیه و حکماتی از قرارداد تخلف نمایند پنجاه هزار تومن پدگیری بدهد معلوم میشود فسخ قرار داد ممکن است.

آقا میرزا سید محمد - اظهار داشت که اشخاصی داوطلب این امتیاز هستند که سه مقابل اجازه لیانازوف را بدولت می دهند و آن پنجاه هزار تومان را هم تعیل میکنند هر روزه برای من و آقای سید صیدالله تلگراف تشکی و تظلم در این موضوع می رسد لازم است مجبلا فراری در این باب داده شود.

(در خصوص حاجی عباسقلی و کیل خیابانها گفتگو بیسان آمد)

آقا سید حسین - اظهار داشت که خیابانها میخواهند و کیل تعیین کنند حاجی عباسقلی که بمجلس حاضر نمی شود.

محقق الدوله - گفت باید استعفا کتبی حاجی عباسقلی بمجلس برسد بعد بجای متارالیه و کیل معین نمود.

بعضی گفتند علاوه بر این که حاجی عباسقلی چند روز است بمجلس نیامده خیانت هم کرده است (در باب اعلان منتشره از طرف معاهدین مذاکره شد)

محقق الدوله - اظهار داشت جوابی که از صدارت عظمی بوزارت انطباعات در این موضوع رسید کافی نیست.

آقا میرزا محمود - عنوان نمودند که مدیر مطبعه بمنزله طهران آمده اظهار کرده است که مجلس را احضار کنند تا من صاحب اعلان را ارائه کنم.

حاج محمد تقی شاهرودی - چون بردن این اعلان از طرف مجلس بمطعمه امر بزرگی است باید کاملا در این موضوع رسیدگی شود.

حاج سید نصرالله - چون صاحب اعلان ارتکاب دوام برخلاف نموده باید در این امر رسیدگی شده و نویسنده آن معلوم و بدو جهت تنبیه شود یکی آنکه برضد مجلس اعلان منتشر نموده دیگری آنکه نسبت اینرا به مجلس داده است.

مسئله بانک ملی موضوع بحث شد

آقا میرزا ابوالحسن خان - مقصود من از اینکه سابقا گفتم برای تأسیس بانک اطمینان عمومی لازم است نه اینکه از مردم تصور کرده اند بلکه ما میگوئیم اطمینان بانک مجلس است و اطمینان مجلس نظامنامه باید نظامنامه بدست بیاید تا تأسیس بانک برسرمت پیشرفت حاصل کند. از فارس خبر داده اند که پس از وضع و ارسال نظامنامه امداد و همراهی فوق العاده به بانک ملی خواهند نمود فعلا هزار عدد پنج هزاری برای شرکت شش خودم در بانک حاضر کرده ام پنج هزار تومان هم از طرف کسی دیگر حواله ارباب جمشید موجود است لکن مشروط بر آنست که تاوقت آوردن نظامنامه بحال توقیف بماند در صورت وصول نظامنامه تشکیل بانک تعویب بانک شود و اگر وجوهات نباشد بطور امانت داده شود دوست تومان از طرف من و پانصد تومان از طرف صاحب پنج هزار تومان تقدیم میشود.

حاج معین التجار - کلمه بنابر این است که تمام وجوه بطور امانت ضبط و جمع خود و پس از آمدن نظامنامه بمصارف لازمه که مقدم آنها بمصرف حقوق قشون است برسد بصدارت عظمی اظهار شده است که تا نظامنامه وضعی از بانکهای ازیبش نمیرود.

صدیق حضرت - در ترتیب بودجه چه اقدامی شده است.

رئیس - تاکنون اقدامی نشده است (**امر قصابخانه مطرح مذاکره شد**)

رئیس - لایحه وزیر مخصوص در خصوص چوبدارها و قصاب خانه به مجلس فرستاده اند. عین مراسله که در خصوص طلب چوبدارها و ترتیب قصاب خانه بعنوان صدارت عظمی فرستاده بودند نزد من فرستاده اند قرارداد با ذبیح الملک رئیس و سایر درش سفیدان مباشرین قصابخانه معین شده مشارک بهم سه ساله عمل قصابخانه را تمدد و قرار داد کرده اند که بترتیب ذیل اقدام و مرتب نمایند.

۱ - گوشت را بچهار قیمت در ایام سال بدون کسر و نقصان بفروش برسانند ، در ماه شوال یک چهارم یک بیست و دو شاهی ، ماه ذیقعد شش شاهی ، ذیحجه هفت شاهی ، صفر و ربیع الاول سی شاهی ، ربیع الثانی شش شاهی ، جمادی الاول بیست و دو شاهی ، جمادی الثانی و رجب یکقران ، شعبان و رمضان چهار شاهی.

۲ - کسی غیر از قصاب حق کشتار ندارد و اگر بشود ضبط قصابخانه خواهد شد.

۳ - در باب پوست و روده خود قصاب مختار است.

۴ - از صنف نصات احدی حق کشتار در غیر قصابخانه ندارد.

۵ - دلال حق مداخله ندارد.

۶ - بقیه هجده هزار تومان طلب چوبدار را ده روزه خواهند پرداخت.

۷ - سی هزار تومان طلب چوبدارها را پس از یکسال از قرار اقساط کارسازی می نمایند.

حاج محمد اسمعیل - رای عمومی را در این باب خواستار شدند اغلب اهل مجلس اظهار عدم رضایت وانکار نمودند.

آقا سید عبدالله - اظهار کرد که اگر بمباشرت ذبیح الملک رئیس قصابخانه بقیمت ده شاهی بفروش برسد قبول نخواهد شد.

حاج محمد اسمعیل - پس از چند روز دیگر اگر این ترتیب یا ترتیبی سهلتر تعهد کردند و مورد قبول مجلس شدند والا خودمان فراری در این باب خواهیم داد.

اغلب و کلا اظهار کردند که آن ترتیب را نمی توان قبول کرد در صورتی که کسی بقیه می سهلتر تعهد این امر را قبول کند باید قبول کرد. لایحه از طرف مجمع متحدین طلاب باین مضمون فرستاده شده بود که این مجمع در هر امری بایشرفت مقاصد مجلس تا همه جا حاضرست و در اصلاح امران و اقدام در تأسیس بانک ملی کمال تشکر را از مجلس دارند و لازم است که از طرف مجلس در ارسال نظامنامه تأکیدات لازمه بشود.

مذاکرات مجلس شورای ملی
سه شنبه ۱۷ شوال

سعدالدوله (پس از ورود) حالا وقت ورود خجالت نمیکشیم (بصلاحه موقوف شدن تواضعات رسمی) امیدوارم بعد از این وقت برخاستن هم خجالتی نداشته باشیم.

رئیس - اگر چه این مجلس بر حسب ظاهر تقدیمی نگردد لکن باطناً خجالت بسیار بملت کرده است.